

မောင် သစ် တည်

နှစ်ဆယ်ရာစုနိုင်ငံရပ်ခြားကဗျာ

ဆရာမြသန်းတင့်သည် မောင်သစ်တည် နာမည်နဲ့ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းမှာ စတင် ဘာသာပြန်ခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေကို အားမာန်သစ် စာပေက ၁၉၉၃ ဩဂုတ်လမှာ ‘နှစ်ဆယ်ရာစု နိုင်ငံရပ်ခြား ကဗျာများ’ ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ စာအုပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီစာအုပ်ကို ခုချိန်မှာ နှစ်ကာလများက ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး ဒုတိယအကြိမ် ထုတ်လိုက်တာပါပဲ။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် အဲဒီ ပထမ အကြိမ်ထုတ် စာအုပ်ထဲ မပါခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေ၊ နောက်ပိုင်း အခြား မဂ္ဂဇင်း အသီးသီးမှာ ပါရှိခဲ့တဲ့ ဆရာဘာသာပြန် ကဗျာတွေကို ဒီ ဒုတိယအကြိမ်ထုတ် စာအုပ်မှာ ထပ်မံဖြည့်စွက် ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။ ခုနှစ် သက္ကရာဇ်တွေကိုလည်း တတ်နိုင်သလောက် အစီအစဉ်ကျအောင် စီစဉ်ထားပါတယ်။ အဲဒီအတွက် ပထမဦးဆုံး ကျေးဇူးတင်ရမှာ က ထုတ်ဝေခွင့်ပေးခဲ့တဲ့ ဆရာမြသန်းတင့် မိသားစုကို ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်မန္တလေးက ကဗျာဆရာမောင်နွေထက်ပါ ။ ဆရာမောင်နွေထက်ရဲ့ ထည့်ဝင်ကူညီမှုသာ မပါခဲ့ရင် ဒီစာအုပ်က ဒီလောက် မပြည့်စုံလာနိုင်ပါဘူး။ အဲဒီအတွက် ဆရာမောင်နွေထက်ကို ကျေးဇူးတင်ရပါတယ်။ နှစ်ကာလများ ရဲ့ မိတ်ဆွေများ ကျေနပ်ကြလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။

လေးစားစွာဖြင့် ...

မိုးဝေ

ပါဘလို နေရှဒါ
(၁၉၀၄-၁၉၇၃)

ကဗျာဆရာကြီး ပါဘလိုနေရှဒါ (၁၉၀၄-၁၉၇၃) ၏ နာမည်ရင်းမှာ နဲဖတာလီ ရဲဟဲစ်ဖြစ်သည်။ အဖေက မီးရထား အလုပ်သမားဖြစ်သည်။ အသက် ၁၇ နှစ်တွင် ‘ညနေဆည်းဆာရောင်’ဆိုသည့် ကဗျာ စာအုပ်

ကို ထုတ်သည် ။ ၁၉၂၇ ခုနှစ်တွင် ‘အချစ်ကဗျာ နှစ်ဆယ်နှင့် စိတ်ပျက် အားငယ်မှု တေးတစ်ပုဒ်’ ဟူသော ကဗျာစာအုပ်ကို ထုတ်သည် ။ ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် ‘မြေကြီးပေါ်တွင် ထိုင်နေခြင်း’ဆိုသည့် ကဗျာကို ထုတ်သည် ။ ထို့နောက် ရန်ကုန်၊ ကိုလံဘို၊ ဘတေးဗီးယား၊ စင်ကာပူ၊ မက်ဒရစ်၊ ပါရီ နှင့် မက္ကဆီကို မြို့တော်များ တွင် ကောင်စစ်ဝန်အဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည် ။ ထိုအချိန်ထိ နေရူဒါ၏ ကဗျာများ သည် သရုပ်မှန်လွန်ဝါဒဘက်သို့ ယိမ်းနေသည် ။ ဘီလူးနာရီကြီးတွေက ဆာလောင်တဲ့ ဝမ်းခေါင်းသံကြီး တွေနဲ့ တစ်ချက် တစ်ချက် မြည်နေကြသည် ။ မျက်လုံးတစ်ဖက်ကန်းတဲ့ ချိုးငှက်များ လို အိမ်သာ ဖင်ထိုင်ခုံတွေက သူတို့ ရဲ့ သစ်သားမျက်လုံး တစ်ဖက်တည်းနဲ့ မော့ကြည့်နေကြတယ်။ ‘သစ်သားထဲသို့ ဝင်ခြင်း’ ၊ ‘အမျက်ဒေါသနဲ့ ပြစ်ဒဏ်ခံခြင်း’ စသည့် ကဗျာများကိုလည်း ရေးသေးသည် ။ ထိုကဗျာများမှာ နေရူဒါ၏ သရုပ်မှန်လွန်ဝါဒ နောက်ဆုံး ကဗျာများ ဖြစ်သည် ။

ထိုအချိန်တွင် ချီလီပြည်၌ ပုန်ကန်မှု ဖြစ်သည် ။ သူ့မိတ်ဆွေ ကဗျာ ဆရာ ဂါစီယာ လော်ကာ အသတ်ခံရသည် ။ ထိုတွင် နေရူဒါ၏ ဘဝ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ပြောင်းသွားသည် ။

‘ကမ္ဘာကြီးက ပြောင်းနေပြီ။ ကမ္ဘာကြီးနဲ့ အတူ ကျုပ်ကဗျာလည်း ပြောင်းရလိမ့်မယ်’ဟု နေရူဒါက ပြောခဲ့သည် ။ စပိန် ပြည်တွင်းစစ်ပွဲ က ဗျာတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည့် ‘အပျက်အစီးအချို့အကြောင်း သီချင်း’ဆိုသည့် ကဗျာတွင် နေရူဒါက ရန်သူအပိုင်းခံရသည့် မက်ဒရစ်မြို့အကြောင်းကို ရေးခဲ့သည် ။

(အရာအားလုံး ပျက်စီးခဲ့ရပြီ။ ကျဆုံးခဲ့ရပြီ။
ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာ ညှိုးနွမ်းခဲ့ရပြီ။ ပျက်စီးနေတဲ့ အိုးခွက် ပန်းကန်

များ ၊ ညဝတ်အင်္ကျီများ ၊ ညစ်ပတ်တဲ့ ရေမြှုပ်များ ၊ ဖိတ်ကျနေတဲ့ သေးကွက်များ ၊ ပါးပြင်များ ၊ မှန်ကွဲများ ။ သိုးမွေးစများ ၊ ပရုတ်များ ၊ အပ်ချည်လုံးများ နှင့် သားရေ၊ အားလုံး အားလုံး၊ ဘီးကြီး ‘တစ်ဘီးက ဖုန်မှုန့်အဖြစ် ရောက်အောင် ကြိတ်ပစ်လိုက်ပြီ’)

စပိန်ပြည်တွင်းစစ်တွင် နေရူဒါသည် သမ္မတဂိုဏ်းသားများ ဘက်မှ ဝင်၍ တိုက်ခဲ့သည် ။ ‘နှလုံးသားထဲက စပိန်ပြည်’ဆိုသည့် ကဗျာရှည်ကြီး တစ်ပုဒ်ကိုလည်း ရေးခဲ့သေးသည် ။ ထိုအချိန်ထိ နေရူဒါသည် သရုပ်မှန်လွန် ပန်းချီဆရာများ ထံ နို့သက်ခံသည့် ‘ဇာတ်စင်ပစ္စည်း’များကို ကဗျာများ ထဲတွင် ထည့်သုံးနေဆဲ ဖြစ်သည် ။

၁၉၄၃ ခုနှစ်၊ ချီလီပြည်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ နေရူဒါသည် သရုပ်မှန်လွန်ဝါဒနှင့် လုံးဝ အဆက်ဖြတ်လိုက်ပြီ။ သူ့ကဗျာများ ထဲတွင် သရုပ်မှန်လွန်ဝါဒတို့ ၏ ‘ဇာတ်စင်ပစ္စည်းများ’ကို မတွေ့ရတော့။ သူ၏ ကျော်ကြားသော ‘ပြည်သူ့တေးသံ’လင်္ကာကြီးတွင် နေရူဒါသည် အမေရိကတိုက်၏ သမိုင်း၊ အမေရိကတိုက်၏ ရှုမျှော်ခင်းကို ဖွဲ့သည် ။ လူမပေါ်မီက တည်ရှိခဲ့သော တောတောင်ရေမြေ၊ မြစ်ချောင်း အင်းအိုင်တို့ အကြောင်းကို ဖွဲ့သည် ။ ထို့နောက် တိရစ္ဆာန်များ ၊ ငှက်များ ၊ သယံဇာတပစ္စည်းများကို ဖွဲ့သည် ။ ထို့နောက် အရိုင်းခေတ် လူသားကို ဖွဲ့သည် ။ အာဖရိက၊ မာယာ၊ အင်ကာ လူမျိုးများ နှင့် အင်ဒီယန်တောနက်ကြီးများ ထဲက မှီတင်းနေထိုင်ကြသူများ အကြောင်းကို ဖွဲ့သည် ။ ‘ပြည်သူ့တေးသံ’ လင်္ကာကြီး၏ နောက်ဆုံးအပိုဒ်မှာ ချီလီ အာဏာပိုင်များက လိုက်ဖမ်းသဖြင့် ထွက်ပြေးရသည့်အခန်း ဖြစ်သည် ။ ချီလီ၊ ပါရာဂွေး စသည့် တိုင်းပြည်များ တွင် ဖော်ပြန်ရေးသားများက ပြည်သူများအား ညှဉ်းဆဲဖိနှိပ်ပုံကို ကန့်ကွက်သည် ။ (နက်တဲ့ သစ်ရိပ်ဟာ အသတ်ခံရတဲ့ မျိုးချစ်တစ်ဦးရဲ့ အရိုးတွေကို ဖုံးကွယ်ပေးတယ်။ နွေရဲ့

မီးစုန်းရောင်ထဲမှာ သေနတ်သံတစ်ချက် မြည်ဟိန်းသွားတယ်။ အဲဒီမှာ သစ္စာတရား သေခဲ့ပြီ) ချီလီ ဖောက်ပြန်ရေးသမားများကို အားပေးနေသည့် နယ်ချဲ့စနစ်ကို ကန့်ကွက်ရှုတ်ချသည် ။ (မြောက်အမေရိက၊ ကျောက်တုံးများ ထဲ၊ လေထဲက ထွက် လာပြီ။ သင့်ကို ငါတို့ ကိုက်ဖြတ်ပစ်မယ်။ နောက်ဆုံးပြတင်းဝက ထွက် လာပြီး သင့်ကို သေနတ်နဲ့ ပစ်မယ်။ အနက်ဆုံး လှိုင်းများ ထဲက ထွက်ပြီး သင့်ကို ဆူးတွေနဲ့ ထိုးစိုက်ပစ်မယ် ။ ထွန်ရေးကြောင်းထဲက ထွက်မယ်။ အဲဒီအခါမှ မျိုးစေ့က သင့်ကို ကိုလံဘီယာ လက်သီးတစ်လုံးကို ရိုက်ခွဲမယ် ...။ ငါတို့ ထွက် လာပြီး သင့်ကို ငရဲမှာ လောင်တိုက် သွင်းပစ်မယ်)

‘ပြည်သူ့တေးသံ’ လင်္ကာရှည်ကြီး၏ နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် ‘စပျစ်သီးများ နှင့် လေ’ဆိုသည့် ကဗျာကို ရေးသည် ။ ထိုကဗျာတွင် နိုင်ငံရေးဘဝဖြင့် သူ ကျင်လည်ခဲ့ရသည့် တိုင်းပြည်များ ၊ ဆိုရှယ်လစ် တိုင်းပြည်များ အကြောင်းကို ဖွဲ့သည် ။ (စတာလင်ဂရက်ဟာ သွေးထဲက ထလာတယ်။ ရေ၊ ကျောက်တုံးနဲ့ သံတို့ ရဲ့ သံစုံတီးဝိုင်းကြီးတစ်ခုလိုပဲ။ မုန့်ဖိုတွေထဲမှာ ပေါင်မုန့်အသစ် မွေးဖွားလာခဲ့တယ်။ နွေရာသီဟာ ကျောင်းတွေထဲမှာ အသစ် မွေးဖွားလာခဲ့တယ်။ လေဟာ ငြိမ်းစင်တွေ၊ သစ်ပင်သစ်ရွက်တွေပေါ် တက်လာတယ်။ ခက်ထန် အိုမင်းတဲ့ ဗော်လဂါဖြစ်ဟာ တသိမ့်သိမ့် နှလုံးခုန်နေတယ်)

၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ‘ဘူတဓာတ်ဆိုင်ရာ တမ်းချင်းများ’ ဟူသည့် ကဗျာကို ရေးသည် ။ ထိုကဗျာတွင် နေရှုဒါက စာကြောင်းတိုများကို သုံးသည် ။ (အို ... နေမင်း။ မိဘသဖွယ်မှန်၊ အချိန်ကို ညွှန်သူနဲ့ တန်ခိုးတော်ရှင်။ နက္ခတ်ဘိုးဘွား၊ မီးနဲ့ ပွက်ပွက်ဆူနေတဲ့ ဘီလူးနှင်းဆီပွင့်။ ဘဝဂ်ရဲ့ မီးဖိုချောင်။ တိတ်ဆိတ်ပြီး စိတ်ဆိုးတတ်တဲ့ မျက်ခွံ။ မီးပြင်းဖိုနဲ့ မီးထိုးသမား)

နေရှုဒါသည် ၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင် ချီလီပြည်သို့ ပြန်လာကာ ၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် ချီလီ ကွန်မြူနစ်ပါတီသို့ ဝင်ခဲ့သည် ။ လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် အရွေးခံရသည် ။

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပြင်သစ် ပန်းချီဆရာ ပီကာဆို၊ အမေရိကန် နီးဂရိုး အဆိုကျော် ပေလ်ရိုဘ်ဆန်တို့ နှင့်အတူ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးဆု ရခဲ့သည် ။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် စတာလင်ဆု ရသည် ။ နိုင်ငံရေးအဖြစ် နေဂရာကျွန်းတွင် နေထိုင်ပြီး ကဗျာများကို ရေးသားသည် ။ ချီလီတွင် အာယန်ဒေး၏ လက်ဝဲအစိုးရ တက်လာချိန်တွင် ချီလီသို့ ပြန် လာပြီး ၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်သည် ။

ဖွတ်ဆည်းဆာနဲ့ မိကျောင်းည

ဖွတ်တို့ ရဲ့ ညနေဆည်းဆာ
သက်တံကွေး ခံတပ် တံတိုင်းပေါ်မှာ
လှံတစ်ချောင်းနဲ့ တူတဲ့ လျှာဟာ
သစ်ရွက်စိမ်းမြတွေ ကြားထဲကို
လျှောခနဲ နစ်မြုပ်ဝင်ပျောက်သွားတယ်
ဂါထာရွတ်တဲ့ ခြေထောက်တွေရှိတဲ့
ဘုန်းကြီးများ (လို)
ပုရွက်ဆိတ်တစ်အုပ်

တောအုပ်ထဲကို ငုံ့လျှိုးဝင်သွားကြတယ်
ကျယ်ပြန့်တဲ့ တိမ်တောင်ထွတ်တွေ ကြားမှာ
အောက်ဆီဂျင်ဓာတ်ငွေ့လို
ပါးလွှာတဲ့
သိုးကုလားအုတ်က ရွှေဖိနပ်ကိုစီးပြီး
လျှောက်သွားနေတယ်

ဒရယ်ကတော့
ရိုးသားတဲ့ မျက်လုံးတွေကို ဖွင့်ပြီး
နှင်းရည်ရွှမ်းနေတဲ့ ကမ္ဘာကြီးရဲ့
ကျိုးပဲ့ ပျက်စီးသွားနိုင်တဲ့
သေသပ် စင်ကြယ်မှုကို
ငေးကြည့်နေတယ်
အရုဏ်ဦးရဲ့ ကမ်းခြေတစ်လျှောက်မှာ
မျောက်တွေဟာ မဆုံးနိုင်တဲ့
ဖိုမ နှီးနှောမှု ကြိုးမျှင်တန်းကို
ကျစ်နေကြလေရဲ့
(သူတို့ ကြောင့်) ဝတ်မှုန်နံရံတွေလည်း
ပြိုပျက်စီးပြီး

မူဇိုလိပ်ပြာတွေ လန့်ပျံကြတဲ့ အခါကျတော့
ပျံဝဲနေတဲ့ ပန်းပွင့်လိပ်ပြာလေးတွေ
ဖြစ်သွားကြတယ်

တကယ့်ည
မိကျောင်းတို့ ရဲ့ ည
နာယောင်တွေ တပွပွနဲ့
မုန်းပြင်ရေစပ်က တွားတက်လာတယ်
အကြေးခွံချင်း ပွတ်မိတဲ့ အသံတွေဟာ
အိပ်ပျော်နေတဲ့ နွံတောထဲက ထွက်ပြီး
သူတို့ လာရာ ကမ်းစပ်ကို
ပြန်သွားကြတယ်

ကျားသစ်က အရောင်လက်တဲ့ ခုန်ထွက်မှုနဲ့
သစ်ရွက်တွေကို ပွတ်တိုက်သွားတယ်
တောကြောင်က တောမီးတစ်ခုလို
သစ်ကိုင်းတွေပေါ်မှာ
လျှောက်ပြေးနေတယ်
တောရဂုံရဲ့ မူးယစ်တဲ့ မျက်လုံးတွေက
သူ့ကိုယ်ထဲမှာ တောက်လောင်နေတယ်

ခွေးတူဝက်တူတွေက
မြစ်ပြင်ရဲ့ ခြေထောက်ကို ကုတ်ပြီး
အသိုက်ကို အနံ့ခံနေကြသေးရဲ့
အသိုက်ရဲ့ ရင်ခုန်နေတဲ့ နူးညံ့မှုကို
သွားနီတွေနဲ့ ကိုက်ဖြတ်နေကြလေရဲ့
စပါးကြီးမြွေတွေဟာ
မြေကြီးကို ရစ်ပတ်ထားတဲ့
စက်ဝန်းများ လို
ရွံ့အဆောင်အယောင်တွေ ဖုံးထားပြီး
ဝါးမျိုရင်း သမာပတ် ဝင်စားဟန်နဲ့
ရေနက်မှာ ခွေနေကြတယ်။ ။

(Pablo Neruda ၏ Some Beasts)

ခရမ်းရောင်မြစ်

အထီးတည်း သင်္ချိုင်းတွေ
အသံမမြည်တဲ့ အရိုးတွေ ပြည့်နေတဲ့
မြေပုံတွေ
ဥမင်တစ်ခုလို ဖြတ်ထားရတဲ့

နှလုံးသားတစ်ခု

မှောင်လို့ ... မှောင်လို့ ... မှောင်လို့ ...

သဘောတစ်စင်း အပျက်မှာ လို

ကျုပ်တို့ ကိုယ်တွင်းက သေကြတယ်

နှလုံးသားထဲမှာ ရေနစ်ကြသလို

အရေခွံက ကျွတ်ထွက်ပြီး

ဝိညာဉ်ထဲကို လိမ့်ကျသလိုပါပဲ

အလောင်းတွေ

နှို့တွေနဲ့ အေးစက် ချောကျိနေတဲ့

ခြေထောက်တွေ

အရိုးတွေထဲမှာ သေမင်း ရှိလေရဲ့

ပကတိ အသံလို

ခွေးမရှိတဲ့ ဟောင်သံလို

သေမင်းဟာ

ခေါင်းလောင်းပေါင်း များစွာ

မြေပုံပေါင်း များစွာက ဖြာထွက် လာပြီး

မျက်ရည်ပေါက်များ နဲ့ မိုးပေါက်များ လို

စွတ်စို ထိုင်းမှိုင်းခြင်းထဲမှာ

ဖူးရောင်နေတယ်

တစ်ခါတစ်ရံမှာ

တစ်ယောက်တည်း မြင်လိုက်ရတယ်

ရွက်ထူထားတဲ့ လူသေခေါင်းတွေ

ဖြူဖျော့နေတဲ့ အသေကောင်တွေ သေနေတဲ့

ဆံနွယ်ဆံလိပ်တွေနဲ့

မိန်းမတွေကို တင်လို့

နတ်တမန်လို ဖြူဆွတ်နေတဲ့

မုန့်ဖုတ်သမားတွေ

ရှေ့နေတွေကို လက်ထပ်ခဲ့ကြတဲ့

တွေမောတဲ့ မိန်းကလေးတွေကို တင်လို့

သေမင်းရဲ့ ဒေါင်လိုက်မြစ်တစ်လျှောက်

ယက်သွားတဲ့ လူသေခေါင်းတွေ

ခရမ်းရောင်မြစ်

ရေဆန်မှာ သေမင်းရဲ့ အသံဗလံတွေနဲ့

ပြည့်ဖောင်းနေတဲ့

ရွက်တွေကိုလွှင့်ဖို့

ဆူညံတဲ့ မြစ်ကမ်းပါးကို

သေမင်း ရောက်လာတယ်

ခြေထောက်မပါတဲ့ ဖိနပ်တစ်ရန်လို
လူမပါတဲ့ ဝတ်စုံတစ်စုံလို
ရောက် လာပြီး
ကျောက်မျက်ရတနာ မပါ
လက်ချောင်းလည်း မပါတဲ့ လက်စွပ်နဲ့
တံခါး ခေါက်တယ်
ပါးစပ်ပေါက်တစ်ပေါက် မပါ
လည်ချောင်းတစ်ခု မပါဘဲနဲ့
အော်ဟစ်တယ်

ဒါပေမဲ့
သေမင်းရဲ့ ခြေသံတွေက ပဲ့တင်ထပ်တယ်
သူ့အဝတ်အစား အသံကလည်း
သစ်ပင်တစ်ပင်လို
ပဲ့တင်မြည်ဟည်းပြီး တိတ်သွားတယ်
ကျုပ် မသိပါဘူး
နားမလည်ပါဘူး မမြင်ပါဘူး
ဒါပေမဲ့
သေမင်းရဲ့ တေးသံဟာ စိုထိုင်းနေတဲ့

ဝိုင်အိုလက်ပန်းအရောင် ရှိတယ်လို့ ထင်တယ်

မြေကြီးနဲ့ အကျွမ်းဝင်တဲ့

ဝိုင်အိုလက် ပန်းပွင့်တွေလေ

သေမင်းရဲ့ မျက်နှာက အစိမ်းရောင်

ဝိုင်အိုလက်ပန်းပွင့်ရဲ့

စူးရှတဲ့ အစိုဓာတ်ပါတဲ့ အစိမ်းရောင်

စိတ်ပျက်နွမ်းနယ်နေတဲ့ ဆောင်းရာသီရဲ့

ညိုမှိုင်းရောင်

ဒါပေမဲ့

သေမင်းဟာ

တံမြက်စည်းတစ်ချောင်း ယောင်

ဆောင်ပြီးတော့လည်း

ကမ္ဘာအနှံ့ သွားတတ်သေးတယ်

ကြမ်းပြင်ကို ပုတ်ရင်း

သေသူကို လိုက်ရှာတယ်

သေမင်းဟာ တံမြက်စည်းထဲမှာ ရှိတယ်

သေမင်းရဲ့ လျှာဟာ သေသူကို လိုက်ရှာတယ်

သေမင်းရဲ့ အပ်နဖူးဟာ

အပ်ချည်ကို လိုက်ရှာတယ်

သေမင်းဟာ ခေါက်ခုတင်တွေထဲမှာ လည်း ရှိတယ်

ဖြည်းညင်းတဲ့ မွေ့ရာတွေ

စောင်အနက်တွေထဲမှာ လည်း ရှိတယ်

သေမင်းဟာ ငြိမ်ငြိမ်ကလေး ဝပ်နေတယ်

ပြီးတော့ ချက်ချင်း ထမှုတ်တယ်

စောင်တွေ မောင်းတက်လာစေတဲ့

အသံဆိုးကြီးနဲ့ မှုတ်တယ်

အဲဒီအခါမှာ အိပ်ရာတွေဟာ

ဆိပ်ကမ်းတစ်ခုကို ရွက်တိုက်သွားကြတယ်

အဲဒီဆိပ်ကမ်းမှာ တော့ သေမင်းဟာ

ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝတ်စုံကို ဝတ်ပြီး

စောင့်နေလေရဲ့ ။

(Pablo Neruda ၏ Death Alone)

ချိုလီကဗျာဆရာကြီး ပါဘလို နေရူဒါ၏ ကဗျာနှစ်ပုဒ်ကို စကားပြေ
ပြန်ထားခြင်း ဖြစ်သည် ။

ပထမကဗျာမှာ ‘ပြည်သူ့တေးသံ’ လင်္ကာကြီးထဲမှ ထုတ်နုတ်ထားသ
ည့် Some Beasts ဟု ခေါင်းစဉ်တပ်ထားသည့် အပုဒ် ဖြစ်သည် ။

ကဗျာ ပထမပုဒ်တွင် ညနေဆည်းဆာကို ဖွဲ့ထားသည်။ ကဗျာဆရာက ညနေဆည်းဆာကို ဖွတ်ဖြင့် တင်စားလိုက်သည်။ သက်တံကွေးပေါ်မှ ကျော်၍ သစ်ရွက်သစ်ကိုင်းတွေ ကြားထဲ လျှောကျသွားသည့် နေခြည်များကို ဖွတ်၏ လျှာနှင့် ထပ်တူပြုထားသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ကဗျာဆရာက ညနေဆည်းဆာ တောအုပ်ထဲတွင် မြူးထူးနေသည့် ဖွတ်သတ္တဝါကိုလည်း ဖွဲ့သည်။ ပုရွက်ဆိတ်အုပ်၊ ဂွါနာကိုဟု ခေါ်သော တောင်အမေရိက သိုးကုလားအုတ်၊ ဒရယ်၊ မျောက် စသည့် တောတိရစ္ဆာန်တို့ ပျော်မြူးနေကြပုံကို ဖွဲ့သည်။

ဆည်းဆာဘွဲ့ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဆည်းဆာကို ကြည်နူးစရာကောင်းအောင်၊ လှအောင် ဖွဲ့သည်။ တိမ်တောင် တိမ်လိပ်တို့ ၏ အခြေအနေကို သိုးကုလားအုတ်ဖြင့် ပုံခိုင်းသည်။ ခြေထောက်မှာ တရွရွ လှုပ်နေသော ပုရွက်ဆိတ်များကို ‘ဂါထာရွတ်တဲ့ ခြေထောက်တွေရှိတဲ့ ဘုန်းကြီးများ’ ဟု တင်စားသည်။ သိုးကုလားအုတ်၏ ခွာတွင် ဆည်းဆာနေခြည် ထိုးကျနေသည် ကို ‘ရွှေဖိနပ်စီးလို့’ဟု ဖွဲ့သည်။ ဒရယ်၏ အပြစ်ကင်းပုံကို ‘ရိုးသားတဲ့ မျက်လုံးတွေကို ဖွင့်ပြီး’ဆိုသည့် အကြောင်းဖြင့် ဖွဲ့သည်။ ညနေဆည်းဆာထဲက တော၏ နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းပုံကို ‘ကျိုးပဲ့ပျက်စီးသွားနိုင်တဲ့ သေသပ် စင်ကြယ်မှု’ဟု သုံးသည်။

ကြမ်းတမ်းစွာ ထိခိုက်လိုက်မိသည် နှင့် ဆည်းဆာ၏ အလှ ပျက်စီးသွားနိုင်ပုံကို ထိုအပိုဒ်က လေးနက်သွားစေသည်။

ကမ္ဘာဦးက တွားသွားသတ္တဝါ၊ ထိုမှ တစ်ဆင့် မျောက်၊ ထိုမှ တစ်ဆင့် လူဝံ၊ ထိုမှ တစ်ဆင့် လူဟူ၍ ဖြစ်လာသည် ဟု ဒါဝင်၏ ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ်တရားက ဆိုသည်။ လူ့သမိုင်းကို ပြောလိုသဖြင့် ‘အရုဏ်ဦးကမ်းခြေ’ဟု ဖွဲ့သည်။ ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ်တရားကို ပြောလိုသဖြင့် ‘မျောက်တွေဟာ မဆုံး

နိုင်တဲ့ ဖိုမ နီးနှောမှုကြီး မျှင်တန်း ကျစ်နေကြလေရဲ့ 'ဟု ဆိုသည်။ မျောက်တို့ လှုပ်ရှားမှုကြောင့် ပန်းဝတ်မှုန်တို့ ကြွေကျပြီး လိပ်ပြာတွေ လန့်ပျံ့ကြသည်။ ။ ပန်းဝတ်မှုန်များ နှင့် လိပ်ပြာများ လေထဲတွင် ရောသွားသည်။ ။

ဆည်းဆာကို ဖွဲ့ရာတွင် ရှုခင်းသည် လှနေသည်။ ။ နှစ်လိုဖွယ် ဖြစ်နေသည်။ ။ ဆည်းဆာဘွဲ့တွင် ပါသည့် တောတိရစ္ဆာန်များ အားလုံးသည် အပြစ်ကင်းသည်။ ဆည်းဆာဘွဲ့သည် သိင်္ဂီရ ရသကို ပေးသည်။ ။

ဒုတိယအပိုဒ်မှာ ညဘွဲ့ဖြစ်သည်။ ။ ဆည်းဆာနေခြည်များ ရုပ်သိမ်းသွားကြပြီ။ မှောင်ရိပ်ပျိုးရာမှ လုံးဝ မှောင်သွားပြီ။ နေ့လိုလို၊ ညလိုလို၊ လင်းရောင်ရောင်၊ မှောင်ရောင်ရောင်၊ ပိုးဝါး ယှက်ထွေးသော အချိန် မဟုတ်တော့။ ညလုံးလုံး ဖြစ်သွားပြီ။ အမှောင်လုံးလုံး ဖုံးသွားပြီ။ ဖွတ် မဟုတ်တော့။ မိကျောင်း ဖြစ်သွားပြီ။ ထိုညကို ကဗျာဆရာက မိကျောင်းဖြင့် နှိုင်းသည်။ ။ ည တဖြည်းဖြည်း ရောက်လာပုံကို နန်းစပ်သို့ မိကျောင်းများ တက်လာပုံနှင့် ပုံဆောင်လိုက်သည်။ ။

မိကျောင်း အကြေးခွံများကို ကြားရသလို၊ ညတွင် ကျက်စားသည့် သားရဲများ ၏ အသံများကိုလည်း ကြားရသည်။ ။ ချုံတောထဲမှ ဝင်းခနဲ လက်ကာ ခုန်ထွက်သွားသည့် ကျားသစ်ကို မြင်ရသည်။ ။ တောကြောင်က တောမီးကို လျင်မြန်သော အဟု န်ဖြင့် သစ်ကိုင်းတွေကြားထဲ ကြည့်သည်။ ။ တောရဂုံသည် ဝင်းတောက်သော မျက်လုံးများမှ တစ်ဆင့် တောင်ကြောင်၏ ကိုယ်ထဲ အနှံ့ ပျံ့သွားသည်။ ။ တောကြောင်နှင့်တောရဂုံသည် ခွဲမရအောင် ရောသွားသည်။ ။ 'တောရဂုံရဲ့ ယစ်မူးတဲ့ မျက်လုံးတွေက သူ့ကိုယ်တူ ဝင်းမှ၊ တောက်လောင်နေတယ်'ဆိုသည့် စာပိုဒ်က တောကြောင်နှင့် တောရဂုံတို့ ထပ်တူဖြစ်သွားကြပုံကို ပြသည်။ ။ အသို

က်ကို လိုက်ရှာနေသော ခွေးတူဝက်တူနှင့် စပါးကြီးမြွေတို့ က ည၏ ကြောက်ဖွယ်တို့ ကို လေးနက်စေသည် ။ ညတွင် ပါသည့် တိရစ္ဆာန်များ ဖြစ်ကြသည် ။ ညဘွဲ့သည် ရုဒ္ဓရသကို ပေးသည် ။

‘ပြည်သူ့တေးသံ’ လင်္ကာကြီးမှာ လူမပေါ်မီက စ၍ ယနေ့အထိ အမေရိကတိုက်၏ သမိုင်းကို ဖွဲ့ထားသည့် လင်္ကာရှည်ကြီး ဖြစ်သည် ။

နောက်တစ်ပုဒ်မှာ သေခြင်းဘွဲ့ကဗျာဖြစ်သည် ။ အင်္ဂလိပ်လို Death Alone ဟု ခေါင်းစဉ်တပ်ထားသည် ။ မက်ဝါဒီတစ်ဦး မဖြစ်မီက နေရူဒါ၏ ကဗျာများ သည် အဆိုးမြင်ဝါဒ ကဲနေသည် ။ ကဗျာတွင် သေခြင်းသည် သာ တစ်ခုတည်းသော ကြီးစိုးရာဟု နေရူဒါက ဆိုသည် ။ သေခြင်းကို အမှောင်ထုဖြင့် နှိုင်းသည် ။ သင်္ဘောအပျက်မှာ လို ဘယ်သူမှ ကယ်၍ ရစကောင်းသော ကိစ္စ မဟုတ်။ ဘယ်သူကမှ ဝင်ခံစား၍ ရသော ကိစ္စ မဟုတ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ထဲက လာသည့် တရားဖြစ်သည် ။ ကိုယ့်နှလုံးသားထဲတွင် ကိုယ့်ဘာသာ ပြန်၍ ရေနစ်ခြင်းမျိုး ဖြစ်သည် ။ အရေခွံထဲက ကျွတ်ထွက်၍ ဝိညာဉ်ထဲသို့ လိမ့်ကျခြင်းမျိုး ဖြစ်သည် ဟု အဆန်းတကြယ် ဖွဲ့သည် ။ သေခြင်းကို ‘ခရမ်းရောင် မြစ်ကြီး’ဟု တင်စားကာ ထိုမြစ်ထဲတွင် လူသေခေါင်းတွေ ရွက်လွင့်နေကြသည် ။

သေမင်း၏ အသံက ဝိုင်အိုလက်ပန်းရောင်ဟု ဆိုကာ မျက်နှာက အစိမ်းရောင်ဟု သင်္ကေတပြုသည် ။ အိစက်ညက်ညောသည့် မွေ့ရာပေါ်မှာ နေနေ၊ စောင်ခြံထဲမှာ ပုန်းပုန်း သေမင်းကို ရှောင်၍ မရ။ သေမင်းသည် လက်မပါဘဲ တံခါးခေါက်သူ၊ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးမပါဘဲ ဝတ်စုံ ဝတ်လာသူ၊ လည်ချောင်းမပါဘဲ အော်ခေါ်သူဟု အမျိုးမျိုး ရုပ်ဆောင်ထားသည် ။

ခရမ်းရောင်မြစ်ထဲတွင် ရွက်လွင့်လာသည့် လူသေခေါင်းများ ၊ ဆိပ်ကမ်းသို့ရောက်သောအခါ။ ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ် ဝတ်စုံကြီး ဝတ်ထားသည့်

သေမင်းက ကြုံနေသည် ဟု ဆိုသည်။ ။

မက်ဝါဒီတစ်ဦး မဖြစ်မီ နေရူဒါ၏ ကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ။

ကဗျာနှစ်ပုဒ်စလုံး၏ ခေါင်းစဉ်မှာ မြန်မာပြန်သူက သူ့ဘာသာသူ
ပေးထားသော ခေါင်းစဉ်များ ဖြစ်သည်။ ။

ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း

ဒီနေ့ညမှာ ငါကဗျာ ရေးနိုင်ပြီ

ဒီနေ့ညမှာ ကြေကွဲစရာ အကောင်းဆုံး
ကဗျာတွေကို ငါရေးနိုင်ခဲ့ပြီ။

ဥပမာ ...

‘ညဟာ ပြိုကွဲ ပျက်စီးသွားပြီ
အပြာရောင် ကြယ်ပွင့်များ ဟာ
အဝေးမှာ တုန်ယင်နေကြတယ်’ဆိုတဲ့
ကဗျာမျိုး။

ညလေဟာ

ကောင်းကင်အနံ့မှာ လျှောက်လည်နေပြီး
တေးညည်းနေတယ်။

ဒီလို ညမျိုးမှာ
ကြေကွဲစရာ အကောင်းဆုံး
ကဗျာတွေကို ငါ ရေးနိုင်ခဲ့ပြီလေ။

သူ့ကို ငါ ချစ်ခဲ့တယ်၊ တစ်ခါတလေမှာ
သူကလည်း ငါ့ကို ချစ်ခဲ့တယ်ဆိုတဲ့
ကဗျာမျိုး။

ဒီလို ညမျိုးမှာ
ရင်ခွင်ထဲမှာ သူ့ကို မေ့ထားခဲ့တယ်။

ဆုံးစ မထင်တဲ့ ကောင်းကင်ကြီး အောက်မှာ
သူ့ကို ထပ်ခါ ထပ်ခါ နမ်းခဲ့တယ်ဆိုတဲ့
ကဗျာမျိုး။

သူဟာ ငါ့ကို ချစ်ခဲ့တယ်၊ တစ်ခါတလေမှာ

ငါကလည်း သူ့ကို ချစ်ခဲ့တာပါပဲ
သူ့ရဲ့ ကြီးမား တည်ငြိမ်တဲ့ မျက်လုံးတွေကို
ဘယ်မှာ မချစ်ဘဲ နေနိုင်ပါ့မလဲ ဆိုတဲ့
ကဗျာမျိုး။

ဒီနေ့ ညမှာ
ကြေကွဲစရာ အကောင်းဆုံး ကဗျာတွေကို
ငါ ရေးနိုင်ပြီလေ။

သူ့ကို ငါ မချစ်တော့ဘူးလို့ ထင်အောင်လို့
သူ့ကို ငါ ဆုံးရှုံးသွားပြီဆိုတာ
ခံစားနိုင်အောင်လို့
ထုထည်ကြီးတဲ့ ည
သူ မရှိတော့တဲ့ အတွက်
ပိုပြီး ထုထည်ကြီးတဲ့ ညကို နားထောင်ဖို့
စားကျက်တွေပေါ်မှာ
နှစ်စက်တွေ ကျသလို
ကဗျာဟာ
ငါ့ဝိညာဉ်ပေါ်ကို ကျလာခဲ့တယ်ဆိုတဲ့

ကဗျာမျိုး။

ငါ့အချစ်ဟာ

သူ့ကို သိမ်းဆည်းမထားနိုင်တော့ပေမဲ့

အရေးမကြီးတော့ပါဘူး

ညဟာ ပြိုကွဲသွားပြီး

ငါ့အနီးမှာ သူ မရှိတော့ပြီဆိုတဲ့

ကဗျာမျိုး။

ဒါပါပဲ

အဝေးမှာ တစ်ယောက်က သီချင်းဆိုလို့ ။

အဝေးမှာ

ငါ့ဝိညာဉ်ဟာ သူ့ကို ဆုံးရှုံးခဲ့ရုံနဲ့

မကျေနပ်သေးဘူး။

ငါ့အမြင်ဟာ

သူ့ဆီကို လိုက်သွားတော့မယ့်ပုံ

သူ့ကို လိုက်ရှာနေတယ်

အဲဒီတုန်းက

တို့ နှစ်ယောက်ဟာ

အတူတူ မဟုတ်ကြတော့ဘူးလေ။

အရင်က သစ်ပင်တွေကို

အရင်ကလို ဖြူရော်သွားစေတဲ့ ညမျိုးမှာ

တို့ နှစ်ယောက်ကတော့

အရင်ကလို မဟုတ်တော့ပြီဆိုတဲ့ ကဗျာမျိုး။

ငါသူ့ကို မချစ်တော့တာကတော့

သေချာပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ သူ့ကို ဘယ်လောက်ချစ်ခဲ့ရသလဲ

ငါ့အသံဟာ

သူ့သောတအာရုံကို တွေ့ထိဖို့

လေကို ရှာဖို့ ကြိုးစားခဲ့တယ်။

တခြားသူ တစ်ယောက်

သူဟာ

တခြားသူ တစ်ယောက်ရဲ့ ချစ်သူ

ဖြစ်နေတော့မယ်

တစ်ခါတုန်းက ငါ့အနမ်းတွေလိုပေါ့
သူ့အသံ သူ့ရဲ့ တောက်ပတဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာ
သူ့ရဲ့ အဆုံးမရှိတဲ့ မျက်လုံးတွေ
ငါ သူ့ကို မချစ်တော့တာကတော့
သေချာပါတယ်
ဒါပေမဲ့ သူ့ကို ချစ်ချင်လည်း ချစ်ဦးမှာပဲ
အချစ်ဟာ သိပ်တိုတောင်းပြီး
မေ့လျော့ခြင်းဟာ
သိပ်ရှည်လျားလှတယ်ဆိုတဲ့ ကဗျာမျိုး။

ဘာဖြစ်လို့ လဲဆိုတော့
ဒီလို ညမျိုးတွေမှာ
ငါဟာ သူ့ကို ရင်ခွင်မှာ ပွေ့ထားပြီး
ငါ့ဝိညာဉ်ဟာ သူ့ကို ဆုံးရှုံးခဲ့ရုံနဲ့
မကျေနပ်သေးဘူးဆိုတဲ့ ကဗျာမျိုး။

ဒီဝေဒနာဟာ
သူ့ကြောင့်ခံစားရတဲ့
နောက်ဆုံး ဝေဒနာ ဖြစ်ချင် ဖြစ်လာမှာပဲ

ဒီ နောက်ဆုံး ကဗျာလေးတွေကိုတော့

သူ့အတွက် ငါရေးလိုက်ပါတယ်။ ။

(ချီလီ ကဗျာဆရာ Pablo Neruda ၏ Tonight I Can Write ကို ပြန်သည်)

ရန်ကုန် မဂ္ဂဇင်း
ဇူလိုင်လ၊ ၁၉၈၉။

စကြဝဠာနဲ့ ကစားသူ

နေ့တိုင်းပဲ စကြဝဠာရဲ့ အလင်းရောင်နဲ့

သင် ကစားတယ်

သိမ်မွေ့တဲ့ ဧည့်သည် ၊

ပန်းပွင့်တွေနဲ့ ရေထဲမှာ

သင် ရောက်လာတယ်

သင်ဟာ ငါ့လက်ထဲမှာ ပန်းခိုင်တစ်ခိုင်အဖြစ်

နေ့တိုင်း တင်းကျပ်စွာ ဆုပ်ကိုင်ထားတဲ့

ခေါင်းဖြူဖြူတစ်လုံးတွင် မဟုတ်ဘူး ။

သင့်ကို ငါချစ်တဲ့ အတွက်

သင်ဟာ ဘယ်သူနဲ့ မှ မတူတော့ဘူး
ပန်းကုံးဝါဝါတွေ ကြားမှာ
သင့်ကို ဖြန့်ကြဲပါရစေတော့
တောင်ပိုင်းက ကြယ်ပွင့်တွေ ကြားထဲမှာ
သင့်နာမည်ကို မီးခိုးစာလုံးတွေနဲ့
ဘယ်သူ ရေးမှာ လဲ
သင် ရှိခဲ့စဉ်တုန်းကလို
သင့်ကို ငါ သတိရပါရစေတော့။

လေဟာ ရုတ်တရက် သံရှည် အူပြီး
ပိတ်ထားတဲ့ ငါ့ပြတင်းပေါက်ကို
လာခေါက်နေတယ်
ကောင်းကင်ကြီးက ရေးရေးရိပ်ရိပ်
ငါးတွေနဲ့ ပြည့်သိပ်နေတဲ့ ပိုက်ကွန်ကြီး
တစ်ခုပေါ့
အဲဒီမှာ လေတွေက
တိမ်တွေကို လွင့်မြှောက်ပစ်လိုက်တယ်
မိုးက သူ့အင်္ကျီကို ချွတ်ပစ်နေတယ်။

ငှက်တွေက အဝေးကို ရှောင်ပြေးကြတယ်

လေ ... လေ ...

ငါ တစ်ယောက်သာလျှင် လူရဲ့ ခွန်အားကို

ဖက်ပြိုင် အန်တုနိုင်တယ်

မုန်တိုင်းက သစ်ရွက်စိမ်းမှောင်တွေကို

ဝှေ့ယမ်းပစ်လိုက်ပြီး

မနေ့ညက ကောင်းကင်မှာ ဆိုက်ကပ်ထားတဲ့

လှေငယ်တွေ အားလုံးကို

ကြိုးဖြုတ်ပေးလိုက်တယ်။

သင် ဒီကို ရောက် လာပြီ

ထွက်မပြေးတော့ဘူးနော်

ငါ့ရဲ့ နောက်ဆုံးခေါ်သံကို

သင် ပြန်ထူးမှာ ပဲ

ထိတ်လန့်နေသလို ငါ့ကို ဖက်ထားမှာ ပဲ

ဒါတောင် ထူးဆန်းတဲ့ အရိပ်တစ်ခု

သင့်မျက်လုံးထဲမှာ ဖြတ်သန်းသွားခဲ့တယ်။

ခုတော့ ... ခုတော့ ... ကလေးရယ် ...

မင်းဟာ ငါ့ဖို့ ပျားရည်စုပ် ပန်းတွေ
ယူလာခဲ့တယ်
မင်း ရင်ခွင်ဟာ ပန်းရနံ့နဲ့ မွှေးထုံနေတယ်
ကြေကွဲဝမ်းနည်းနေတဲ့ လေက
ပန်းလိပ်ပြာလေးတွေကို
လိုက်သတ်နေတုန်းမှာ
မင်းကို ငါ ချစ်နေမိတယ်
ငါ့ပျော်ရွှင်မှုဟာ
မင့်နှုတ်ခမ်း ပန်းသီးကို
ကိုက်စားခဲ့တယ်။

ငါနဲ့ ချစ်ကျွမ်းဝင်ခဲ့ရတဲ့ အတွက်
မင်းမှာ ဘယ်လောက် ခံစားနေရပြီလဲ
ရိုင်းပျ ခက်ထန် အထီးကျန်နိုင်တဲ့
ငါ့ဝိညာဉ်နဲ့ ငါ့နာမည်ကြောင့်
မင်း ဘယ်လောက် ခံစားခဲ့ရပြီလဲ
အကြိမ်ပေါင်းများစွာ တို့ နှစ်ယောက်ဟာ
မိုးသောက်ကြယ် လောင်ကျွမ်းပြီး
တို့ မျက်လုံးတွေကို နမ်းရှုပ်သွားတာကို

မြင်ဖူးခဲ့ကြပြီ

တို့ ခေါင်းပေါ်မှာ မှိုင်းပြာတဲ့

အလင်းရောင်ဟာ

ခေါက်ထားတဲ့ ယပ်တောင်တွေကို

ဖြန့်ခဲ့ကြတယ်။

ငါ့စကားလုံးတွေဟာ

မင်းကိုယ်ပေါ်မှာ မိုးရွာချပြီး

မင်းကို ပွတ်သပ်ပေးနေတယ်

ကာလ ကြာမြင့်စွာ

မင့်ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ နေခြည်ဖျန်းတဲ့

ကရုဏာမာခွံကို ငါ ချစ်ခဲ့တယ်

စကြဝဠာကြီး တစ်ခုလုံး

မင်းပိုင်တဲ့ ပစ္စည်းလို့

ယုံမှတ်ခဲ့သည် အထိပါပဲ။

တောင်ပေါ်က ပျော်နေတဲ့ ပန်းတွေ

ခေါင်းလောင်းပန်းတွေ

ညိုမှောင်တဲ့ သစ်ကြားပွင့်တွေ

အနမ်းတွေ အပြည့်ထည့်ထားတဲ့
ခြင်းတောင်းတွေကို
မင်းဖို့ ငါ ယူလာခဲ့မယ်လေ
နွေဦးဟာ ချယ်ရီတွေကို ပွင့်ဖူးစေသလို
မင်းကိုလည်း ငါ ပွင့်ဖူးစေချင်တယ်လေ။ ။

(ချီလီ ကဗျာဆရာကြီး Pablo Neruda ၏ Everyday You Play
ကိုပြန်သည်)

နှယ်နီ မဂ္ဂဇင်း၊
ဩဂုတ်၊ ၁၉၈၉။

မဟာမိတ်ဖွဲ့ခြင်း

မြေကြီးပေါ်ကို ကြွေကျသွားလို့
ဖုန်မှုန့်တွေ တင်နေတဲ့
မျက်လုံးအကြည့်များ ဆီက ဖြစ်စေ
ဒါမှ မဟုတ် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်
မြှုပ်နှံ သင်္ဂြိုဟ်သွားတဲ့
အသံမဲ့တဲ့ သစ်ရွက်များ ဆီက ဖြစ်စေ

ရိုက်ခတ်ချက်တစ်ခု သေဆုံးအသွားမှာ
လွတ်လပ် လဟာ
ပြန်လည် ဝင်စားလာခြင်းနဲ့ အတူ
နေခင်း ပျောက်ကွယ်သွားခြင်းနဲ့ အတူ
တလက်လက် တောက်နေတဲ့ သတ္တုတွေဆီ
လက်ခုပ်တစ်ဖောင် အမြင့်မှာ
လိပ်ပြာတွေရဲ့ တောက်ပပြုံးပြက်မှု။
အဆုံးမရှိတဲ့ သူတို့ရဲ့ အလင်းရောင်ထဲမှာ
လိပ်ပြာတွေ ရွက်လွှင့်နေကြလေရဲ့ ။

အလင်းရောင်ရဲ့ ဝိညာဉ်တွေကို စောင့်သူ
အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သွားတဲ့
သတ္တဝါတွေကို စောင့်ကြပ်သူ
ဘုရားရှိခိုးကျောင်းတွေကို
ဖြန်းခနဲ ရိုက်ပုတ်လိုက်တဲ့
အို ... နှောင်းရင့်မာတဲ့ နေမင်း
ပျားကောင်တို့ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့
အကြည့်တွေ အရောင်ဆိုးထားကြသူတွေ
မရှာဘဲ တွေ့ရတဲ့ ပျံသန်းနေတဲ့ မီးတောက်ကို

သင်တို့ ကိုယ်စားပြုနေမှုဟာ
နေ့ခင်းရဲ့ ရှေ့ပြေး၊ နေ့ခင်းရဲ့ နောက်လိုက်
နေ့ခင်းရဲ့ ရွှေရောင် ဆွေမျိုး။

နေ့လယ်ခင်းများ ဟာ
တိတ်တဆိတ် ရွက်တိုက် လှော်ခတ်သွားကြပြီး
ချုံ့ခို စောင့်ဆိုင်းနေကြတယ်။

ဒါပေမဲ့ ထောင်ချောက်ထဲ ကျခဲ့တာပါပဲ၊
သင်တို့ အလင်းရောင်ရဲ့ အသံပါပဲ။

အို ... အချစ်အိမ်ရဲ့ သခင်မ
သင့်ရဲ့ ဖြေလျော့ဟန်ထဲမှာ
ငါ့အိပ်မက်တွေ၊ အသံမမြည်တဲ့
ငါ့မျှော်လင့်ချက်တွေကို
ငါ သွေးခဲ့တယ်။

ရှက်စနိုးဟန် ဂဏန်းထိုးထားတဲ့
သင့်ခန္ဓာကိုယ်ကို

ကမ္ဘာမြေကြီးပုံသဏ္ဌာန် ပေါ်စေတဲ့
အရေအတွက်များ အဖြစ်
ရုတ်တရက် ဆန့်တန်းလိုက်တဲ့ အခါ
ဖြည်းညင်းစွာ သေဆုံးခြင်းနဲ့
ညှိုးရော်နေတဲ့ မျက်လုံးများကြောင့်
အေးစက်နေတဲ့ ဟင်းလင်းပြင် နေ့ဖြူများ ရဲ့
အကြွင်းအကျန်တွေရဲ့ ဘက် သင့်ပေါင်တံတွေ
ပူနွေးပြီး
သင့်အနမ်းတွေဟာ
ပျံလွှားငှက်တွေလို ငါ့အိပ်မက်ထဲမှာ
ပျံသန်းသွားကြတယ်။

ဧရာဟာ ငါ့နဖူးတွေပေါ်ကို
ရောက်လာသလို
ခုလည်း သင့်မျက်ရည်တွေ ဖြစ်စေချင်တဲ့
အချိန်ကာလကို ရောက်ပြီလေ။
အဲဒီမှာ လှိုင်းတွေဟာ
လှိုင်းပုတ်ပြီး သူတို့ ကိုယ်သူတို့
သေခြင်းတရားထဲကို ဆင်းသက်သွားကြတယ်။

သူတို့ ရဲ့ လှုပ်ရှားမှုဟာ

စိုစွတ် ကျဆုံးပြီး အဆုံးသတ်သွားကြတယ်။ ။

(ချီလီ ကဗျာဆရာကြီး Pablo Neruda ၏ Alliance Sonata ကို ပြန်ဆိုသည်)

ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ ရသစုံ မဂ္ဂဇင်း။

ခရီးဝင်္ကပါ

လူဖြစ်ရတာကို ငြီးငွေ့တဲ့ အဖြစ်ကို

ငါ ရောက်နေပြီ

မူလဇာစ်မြစ်နဲ့ ပြာမှုန့် ရေပြင်တွေပေါ်မှာ

လူးလာ ကူးခပ်နေတဲ့ သက္ကလတ်စ

ငန်းရုပ်တစ်ရုပ်လို

အပ်ချုပ်ဆိုင်တွေနဲ့ ရုပ်ရှင်ရုံတွေကို

ပိန်ရှုံ့ ခြောက်ကပ်စွာ ထိုးဖောက်ရ ခက်စွာ

သွားလာနေရတာကို ငြီးငွေ့တဲ့ အဖြစ်ကို

ငါ ရောက်နေပြီ။

ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်က အနံ့တွေက

ငါ့ကို ရှိုက်ကြီးတင် ဟစ်ငိုစေခဲ့တယ်။

ကျောက်တုံးများ နဲ့ သိုးမွေးများ ရဲ့

တည်ငြိမ်ခြင်းမျိုးမှ အပ

တခြား ဘာကိုမျှ ငါ မလိုချင်။

အဆောက်အအုံတွေ

ပန်းခြံတွေ ကုန်ပစ္စည်းတွေ

အကြည့်တွေ စက်လှေကားတွေကို

ငါ မမြင်လို။

ငါ့ခြေထောက်တွေနဲ့

ငါ့ ခြေသည်း လက်သည်းတွေ

ငါ့ဆံပင်တွေနဲ့ ငါ့အရိပ်တွေကို

ငြီးငွေ့တဲ့ အဖြစ်ကို ငါ ရောက်နေပြီ။

လူဖြစ်ရတာကို ငြီးငွေ့တဲ့ အဖြစ်ကို

ငါ ရောက်နေပြီ။

အဲဒီလိုပဲ

ရှေ့နေတစ်ယောက်ကို နှင်းပန်းတစ်ခိုင်နဲ့

ခြောက်လှန့်ရရင်

ဘယ်လောက်များ ပျော်စရာ ကောင်းလေမလဲ။

အအေးမိပြီး သေသွားသည် အထိ

လမ်းမတကာမှာ အစိမ်းရောင်

ဓားမြှောင်တစ်လက်နဲ့

လျှောက်သွားနေရရင်

ဘယ်လောက်များ လှပ လိုက်လေမလဲ။

တုံ့ဆိုင်းနေတဲ့ ဆန့်တန်းထားရတဲ့

အောက်ကို ငုပ်လျှိုးသွားနေတဲ့

မြေကြီးရဲ့ စိုစွတ်တဲ့ ကျပ်ခဲထဲမှာ

နေ့စဉ် နေ့တိုင်း ရေစိုပြီး တွေးတောနေရတဲ့

အမှောင်ထဲက သစ်မြစ်တစ်မြစ်

ငါ မဖြစ်လို။

ကြမ္မာဆိုးများ စွာရဲ့ အမွေဆက်ခံသူ

ငါ မဖြစ်လို။

သစ်မြစ်တစ်ခုအဖြစ် ဂူသီချိုင်းတစ်ခုအဖြစ်

အထီးကျန် ဥမင်တစ်ခုအဖြစ်

အလောင်းတွေ ပြည့်နေတဲ့ မြေတိုက်တစ်ခုအဖြစ်

အအေးဓာတ်နဲ့ တောင့်တင်းပြီး

နာကျင်မှုနဲ့ သေလုမြောပါးဖြစ်နေတဲ့
အဖြစ်မျိုးမှာ
ငါ ဆက်လက် အသက်မရှင်လို့။

သည် အကြောင်းကြောင့်ပဲ
ငါ့ရဲ့ တောင်မျက်နှာနဲ့ ရောက်လာတဲ့
ငါ့ကို မြင်တဲ့ အခါ
တနင်္လာနေ့ဟာ ဆီလို လောင်ကျွမ်း
ကုန်ခန်းသွားပြီး
ဒဏ်ရာရနေတဲ့ ဘီးတစ်ဘီးလို အူနေတယ်။
ညမိုးချုပ်ချိန်ကို သွားနေတဲ့
တနင်္လာနေ့ရဲ့ ခြေလှမ်းများ ဟာ
ပူနွေးတဲ့ သွေးတွေနဲ့ ပြည့်နေတယ်။

ပြီးတော့ အဲဒီ တနင်္လာနေ့ဟာ
ငါ့ကို ချောင်ကြိုချောင်ကြားတွေထဲကို
မောင်းပို့နေတယ်။
စိုစွတ်ထိုင်းမှိုင်းတဲ့ အိမ်တွေထဲကို
မောင်းပို့နေတယ်။

အရိုးတွေ ပြတင်းပေါက်မှ ထွက်ကျလာရာ
ဆေးရုံတွေဆီကို မောင်းပို့နေတယ်။
ရှာလကာရည်နဲ့ နံနေတဲ့
ဖိနပ်ချုပ်ဆိုင်တွေထဲကို မောင်းပို့နေတယ်။
ကျောက်ဆောင် ကမ်းပါးတွေလို
ကြောက်ဖွယ်ကောင်းတဲ့
လမ်းမတွေဆီကို မောင်းပို့နေတယ်။

အဲဒီမှာ ဆာလ်ဖာရောင် ငှက်တွေ ရှိတယ်။
ကြောက်ဖွယ် အူသိမ်အူမတွေက
ငါ မုန်းတဲ့ အိမ်တံခါးတွေမှာ
တွဲလောင်းကျနေကြတယ်။
အဲဒီက ကော်ဖီအိုးတစ်အိုးထဲမှာ
မေ့ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ သွားအစုံတွေ ရှိတယ်။
အဲဒီမှာ အရှက်နဲ့ အကြောက်ကြောင့်
ငိုကြွေးသင့်တဲ့ မှန်တွေ ရှိတယ်။
အဲဒီမှာ နေရာအနှံ့ ထီးတွေ ရှိတယ်။
အဆိပ်နဲ့ ချက်တိုင်တွေ ရှိတယ်။

တည်ငြိမ်မှုနဲ့ ၊ မျက်လုံးတွေနဲ့
ဖိနပ်တွေနဲ့ ၊ ဒေါသနဲ့
သတိလက်လွှတ်မှုနဲ့ ၊
ငါ ဆက်လျှောက်လာခဲ့တယ်။
မျက်မှန်ပစ္စည်းတွေနဲ့ ပြည့်နေတဲ့ ဆိုင်တွေ
ရုံးတွေကို
ငါ ကျော်ဖြတ်လာခဲ့တယ်။

ပြီးတော့ သံနန်းကြိုးမှာ
အဝတ်တွေ လှန်းထားတဲ့
အိမ်ဝင်းတွေထဲကို
ငါ ဖြတ်လျှောက်လာခဲ့တယ်။
အဲဒီမှာ နှေးကွေး ညစ်ပတ်တဲ့ မျက်ရည်တွေကို
သွန်ချ ငိုကြွေးနေကြတဲ့
အောက်ခံဘောင်းဘီတွေ၊
မျက်နှာသုတ် ပဝါတွေ
ရုပ်အင်္ကျီတွေ လှန်းထားတဲ့ အိမ်ဝင်းတွေထဲကို
ငါ ဖြတ်လျှောက်လာခဲ့တယ်။

(ချီလီ ကဗျာဆရာကြီး Pablo Neruda ၏ Walking Around ကို ပြ

နိဆိုသည်)

ရှပ်ရှင်တေးကဗျာ ရသစုံ မဂ္ဂဇင်း
မေ၊ ၁၉၉၁။